

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18281

Tarih : 04.06.2026

10/4271

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri Derecik (Rûbarok) ilçesi Xoşnav köyü kırsalı başta olmak üzere bölge kentlerinde yoğunlaşan madencilik faaliyetleri, taş ocakları ve "güvenlik" gerekçeli uygulamalar, asırlık meşe ormanlarının ve su havzalarının kitlesel biçimde yok edilmesine yol açmaktadır. Şırnak, Van, Tunceli ve Diyarbakır gibi kentlerde sistematik bir rejim haline gelen bu ekolojik tahribat; yalnızca biyolojik çeşitliliği ve iklim dengesini bozmakla kalmayıp, meraları ve su kaynaklarını yok ederek tarım ve hayvancılığı tasfiye etmektedir. Doğal yaşam alanlarının sermaye odaklı politikalarla hukuksal denetimden uzak birer rant alanı gibi talan edilmesi, bölge halkını kendi topraklarında üretimden kopararak göçe zorlamakta ve derin bir toplumsal/ekonomik insansızlaştırma dalgası yaratmaktadır. Bu bağlamda, yaşam alanlarını hedef alan doğa kırımı politikalarının durdurulması, bölge halkının mülksüzleştirilmesinin önlenmesi ve derinleşen ekolojik krizin tüm boyutlarının incelenerek somut tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri'nin (Colemêrg) güneydoğusunda bulunan Rûbarok (Derecik) ilçesi; yüksek dağları, meşe ormanları, zengin bitki örtüsü, vadileri, su kaynakları ve yaban yaşam alanlarıyla bölgenin en önemli doğal yaşam havzalarından biridir. Ancak son yıllarda bölgede yoğunlaşan madencilik faaliyetleri, taş ocakları, enerji projeleri, güvenlik gerekçesiyle yürütülen uygulamalar ve doğal alanlara yönelik müdahaleler nedeniyle bu eşsiz ekosistem ciddi bir tehdit altındadır.

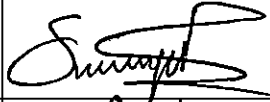
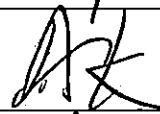

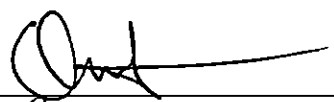

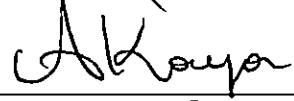

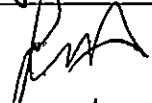

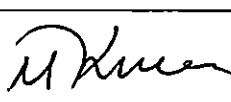
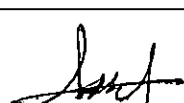
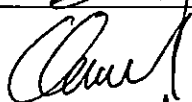
Son olarak Derecik ilçesine bağlı Xoşnav köyü kırsalında madencilik faaliyetleri gerekçe gösterilerek geniş bir alanda ağaç kesimi başlatıldığı yönünde kamuoyuna yansıyan bilgi ve görüntüler ciddi kaygılara yol açmıştır. Edinilen bilgilere göre kesim faaliyetleri korucular eliyle yürütülmekte, özellikle bölgenin ekolojik dengesinin temel unsurlarından olan asırlık meşe ağaçları hedef alınmaktadır. Bölgeden paylaşılan görüntülerde yüzlerce ağacın kesildiği, geniş bir ormanlık alanın tahrip edildiği ve doğal yaşam alanlarının zarar gördüğü görülmektedir. Kamuoyuna yansıyan iddialara göre kesilen ağaçlar toplanarak askeri üs bölgelerine taşınmaktadır. Bu iddialar hakkında ilgili kurumlar tarafından bugüne kadar kapsamlı ve tatmin edici bir açıklama yapılmamış olması kamuoyundaki kaygıları daha da artırmaktadır. Xoşnav kırsalında yaşananlar münferit bir olay değildir. Son yıllarda Hakkâri başta olmak üzere Şırnak'ta Besta, Cudi ve Gabar bölgelerinde, Van'ın Çatak ve Bahçesaray ilçelerinde, Tunceli'de Munzur Havzası çevresinde, Diyarbakır'ın Kulp ve Lice ilçelerinde benzer biçimde orman alanlarının, meraların ve doğal yaşam alanlarının çeşitli gerekçelerle tahrip edildiğine ilişkin çok sayıda iddia ve tespit kamuoyuna yansımıştır.

Orman ekosistemlerinin yok edilmesi yalnızca ağaçların kesilmesi anlamına gelmemektedir. Bu durum aynı zamanda toprağın su tutma kapasitesinin azalmasına, erozyonun artmasına, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının zarar görmesine, karbon yutak alanlarının ortadan kalkmasına ve biyolojik çeşitliliğin geri dönülmez biçimde tahrip edilmesine neden olmaktadır. Özellikle meşe ormanları; bölgedeki mera sistemlerinin devamlılığı, hayvancılık faaliyetleri, arıcılık, iklim dengesi ve yaban yaşamı açısından yaşamsal önemdedir. Doğaya yönelik bu müdahaleler yalnızca çevresel sonuçlar doğurmamakta; aynı zamanda bölge halkının geçim kaynaklarını da doğrudan etkilemektedir. Meraların daralması, su kaynaklarının zarar görmesi ve ormanlık alanların yok edilmesi tarım ve hayvancılığı geriletmekte, kırsal nüfusun üretimden kopmasına ve zorunlu göçe maruz kalmasına neden olmaktadır. Böylece ekolojik yıkım ile yoksullaşma, işsizlik ve nüfus kaybı arasında doğrudan bir ilişki ortaya çıkmaktadır.

Son yirmi dört yılda uygulanan madencilik, enerji ve rant odaklı politikalar sonucunda ülkenin birçok bölgesinde olduğu gibi Kürlerin çoğunlukta olduğu bölge kentlerinde de doğal varlıklar yoğun bir sömürü baskısı altına alınmıştır. Yaşam alanlarının korunması yerine doğal kaynakların ekonomik kazanç uğruna tüketilmesini esas alan anlayış, bugün Hakkâri'den Şırnak'a, Van'dan Tunceli'ye kadar geniş bir coğrafyada ekolojik krizi derinleştirmiştir.

Bu nedenle Hakkâri'nin Derecik ilçesine bağlı Xoşnav köyü kırsalında yürütölen ağaç kesimlerinin ve bu faaliyetlerin madencilik projeleriyle ilişkilerinin açıklığa kavuşturulması; başta Hakkâri olmak üzere Şırnak, Van, Diyarbakır ve Tunceli'de giderek derinleşen ekolojik yıkımın, doğa talanının, tarım ve hayvancılığı tasfiye eden uygulamaların araştırılması ve yaşam alanlarını hedef alan bu politikaların durdurulması amacıyla TBMM'nin gerekli girişimlerde bulunması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, yaşam alanlarını hedef alan doğa kırım politikalarının durdurulması, bölge halkının mülksüzleştirilmesinin önlenmesi ve derinleşen ekolojik krizin tüm boyutlarının incelenerek somut tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	